

Tredje söndagen efter påsk

Predikan på distans 2021-04-25.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Du lät din Son gå genom lidande och död för vår skull. Dina apostlar måste uppleva att de blev lämnade ensamma, men du kom tillbaka till dem genom din uppståndelse. Hjälp oss nu genom din helige Ande att i all vår nöd och i alla anfäktelser då vi känner oss hjälplösa ropa till dig och visa oss att du är med oss alla dagar intill tidens ände. Gör oss så evigt saliga. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Joh. 16:16-22.

Bedrövelsen som skall vändas i glädje.

Jesus sade till sina lärjungar: 16 En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig."

17 Några av hans lärjungar sade då till varandra: "Vad menar han när han säger till oss: En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig? Och att han går till Fadern?"

18 De frågade: "Vad menar han med en kort tid? Vi förstår inte vad han säger."

19 Jesus märkte att de ville fråga honom, och han sade till dem: "Ni frågar varandra om det jag sade: En kort tid och ni ser mig inte, ännu en kort tid och ni kommer att se mig. 20 Jag säger er sanningen: Ni kommer att gråta och jämra er, men världen ska glädja sig. Ni kommer att sörja, men er sorg ska vändas i glädje. 21 När en kvinna ska föda har hon det svårt, för hennes stund har kommit. Men när hon har fött barnet, minns hon inte längre smärtan i sin glädje över att en människa är född till världen. 22 Nu har ni också det svårt, men jag ska se er igen. Då ska era hjärtan glädjas, och ingen ska ta er glädje ifrån er."

Strax innan vår predikotext börjar har Jesus hållit sitt långa avskedstal till lärjungarna (kap. 13-16). Det är alldeles i slutet av detta tal som Jesus säger: *"En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig." (v. 16).* Vi förstår att han syftar på att han bara inom några timmar skulle komma att bli tillfångatagen, pinad och dödad på korset. Jesus höll sitt tal på skärtorsdagskvällen, ty det står att Judas just hade gått ut i natten för att förråda honom (Joh. 13:30) och enligt Lukas sade Jesus direkt efter nattvardens instiftelse följande ord: *"Men se, den som förråder mig har sin hand med mig på bordet"* (Luk. 22:21). Judas var alltså med och tog emot nattvarden och därefter gick han ut i natten till översteprästererna för att förråda Jesus. Det är då Jesus håller sitt långa avskedstal. Kanske tog detta flera timmar, för Jesus talade om många saker. Nu kan vi förstås inte vara säkra på att allt är skildrat i kronologisk ordning, men vår predikotext nog är de ord Jesus avslutade sitt avskedstal med. Sedan följer Jesu översteprästerliga förbön (Joh. 21) och direkt därefter gick Jesus med lärjungarna över bäcken Kidron till Getsemane trädgård dit Judas så ledsagade den romerska vakten som skulle gripa Jesus, vilket skedde sent på torsdagskvällen.

Pedikan delas nu in i tre delar:

1. Lärjungarna har svårt att tro
2. Jesus döljer sig i prövningens stund
3. Jesus tröstar oss genom evangelium

1. Lärjungarna har svårt att tro

Vi känner nu i efterhand till allt som skedde och **Jesus** visste precis vad som skulle inträffa eftersom han är Gud och vet allt. Men **lärjungarna** visste det inte och de hade svårt att förstå att Jesus verkligen skulle tas bort ifrån dem och bli avrättad som en förbrytare. Ändå hade Jesus flera gånger förutsagt detta. Men vi människor vill inte på allvar tro på det som är obehagligt och svårt. När Jesus därför sade ”*En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig*”, hade apostlarna väldigt svårt att förstå det. Bara en kort tid, och sedan skulle de inte se honom mer? Vad skulle det betyda? Texten säger:

Några av hans lärjungar sade då till varandra: "Vad menar han när han säger till oss: En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig?" (v. 17).

Ändå hade Jesus vid minst tre tillfällen talat om sin död och uppståndelse. Låt oss först se lite närmare på vad Jesus då hade sagt.

Första tillfället:

Från den tiden började Jesus förklara för sina lärjungar att han måste gå till Jerusalem och lida mycket genom de äldste och översteprästererna och de skrifflärda, och att han måste bli dödad och på tredje dagen uppväckt. Då tog Petrus honom åt sidan och började tillrättavisa honom: "Gud bevare dig, Herre! Det där ska aldrig hända dig." Men Jesus vände sig om och sade till Petrus: "Gå bort från mig, Satan! Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors" (Matt. 16:21-23). Vi ser här hur svårt det var för Petrus att tro på vad Jesus hade sagt.

Andra tillfället:

När de var samlade i Galileen sade Jesus till dem: "Människosonen ska utlämnas i människors händer, och de ska döda honom. Men på tredje dagen ska han uppstå." Då blev de djupt bedrövade (Matt. 17:22f). Lärjungarna tänkte bara på den första delen av ordet, att Jesus skulle utlämnas och dödas. Därför blev de så bedrövade. Men de tänkte inte på den andra delen, att han skulle uppstå på den tredje dagen.

Tredje tillfället:

När Jesus var på väg upp till Jerusalem, tog han de tolv lärjungarna åt sidan och sade till dem där på vägen: "Se, vi går upp till Jerusalem, och Människosonen kommer att överlämnas till översteprästererna och de skrifflärda. De ska döma honom till döden" (Matt. 20:17f).

Efter en så ingående undervisning som hade upprepats vid minst tre tillfällen borde lärjungarna inte ha varit så förvånade och förvirrade när Jesus nu sade: ”*En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig*” (v. 16).

Men apostlarna var syndiga människor precis som vi. Synden gör att vi inte vill se och förstå vad Guds ord säger till oss. Så är det ofta för de kristna, att fastän Gud om och om igen påminner oss genom ordet om vad vi skall tro, har vi mycket svårt att acceptera det. När *lagen* säger att vi är förtappade syndare som är helt och hållet bortvända från Gud vill vi inte tro att det är så illa. Något gott måste det väl ändå finnas innerst inne hos varje människa, tänker vårt förnuft. Så kan inte den naturliga människan ta emot det ord som kommer från Gud.

Detta gäller också *frälsningen*. När Bibeln klart och tydligt lär att vi blir frälsta av nåd allena, protesterar förnuftet. I så fall är ju Gud orättvis, säger vår gamla människa. Eftersom inte alla människor blir frälsta måste det bero på att somliga avgör sig mera helhjärtat än andra. Någoting hos människan måste ju vara sådant att det förklarar varför just dessa

människor blir frälsta. För om det bara skulle bero på Guds nåd borde väl alla människor bli frälsta? Andra fastnar för en annan förklaring. Att inte alla blir frälsta måste bero på att Gud i förväg har bestämt att de ska gå förlorade. Så kommer förnuftet med olika förklaringar som har det gemensamt att de strider mot vad Bibeln lär. Bibeln lär ju att om en människa blir frälst beror detta helt och hållet på Guds nåd. Men om en människa går förlorad är det hennes eget fel.

Bibeln säger om detta: *”En oandlig människa tar inte emot det som kommer från Guds Ande. Det är dårskap för henne, och hon kan inte förstå det eftersom det måste bedömas på ett andligt sätt” (1 Kor. 2:14).*

En oandlig eller själisk människa är detsamma som en människa som inte är född på nytt. Den naturliga, oomvända människan kan inte förstå evangelium. Och även när vi blivit omvända som lärjungarna i vår text, har vi mycket svårt att ta till oss evangelium. Det beror på att den gamla människan finns kvar och strider mot den nya människan. Därför hade apostlarna sådana svårigheter att ta till sig Jesu undervisning om hans lidande och död. Vi ser ju hur upprörd Petrus blev vid det första tillfället. Han sa: *”Gud bevara dig, Herre! Det där ska aldrig hända dig!”*

När vi möter sådant som vi inte alls vill vara med om gör vi på samma sätt. Vi protesterar mot Gud och hans ord. Vi vill inte uppleva något lidande och vi vill inte dö. Vi vill inte heller följa allt vad Guds ord säger. Om vi kan hitta en förklaring som passar oss bättre än vad ordet lär har vi mycket lätt för att acceptera den och följa den, trots att vårt samvete kanske innerst inne protesterar. Men vi har alltför lätt att döva samvetet. Finns det då flera kristna som håller med har man snart förenats i sin felaktiga uppfattning. Så händer det ofta att ett litet avsteg från sanningen växer till en hel sekt eller en falsk kyrka. Så var det när Luthers medarbetare doktor *Carlstadt* under reformationen började ifrågasätta Kristi sanna närvaro i nattvarden. Det var först bara hans privata tankar som verkade riktigt konstiga. Han menade att när Jesus sade: ”Tag och ät. Detta är min kropp” så skulle det betyda: Ta nu och ät brödet... Detta (och så pekade Jesus på sig själv) är min kropp.” En så galen uppfattning kunde man inte tro att den lärde doktor *Carlstadt* verkligen trodde på. Ingen annan skulle väl någonsin följa den. Men vår gamla människa vill gärna ta till sig sådana konstiga uppfattningar. Som en löpeld följde många människor med *Carlstadt*. Sedan kom *Zwingli* och *Calvin*. Fastän de alla hade olika förklaringar var alla överens om att brödet i nattvarden inte kunde vara Kristi kropp. Snart hade en stor del av den reformatoriska, lutherska kyrkan avfallit till denna öppna förnekelse.

Man brukar säga att om djävulen får ett lillfinger har han snart tagit hela handen. Det besannades verkligen i detta fall.

2. Jesus döljer sig i prövningens stund

När lärjungarna inte förstod vad Jesus menade med orden ”En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni kommer att se mig” kunde man tänka att han direkt skulle säga vad orden betydde. Han kunde ha talat klartext och sagt: ”Nu kommer jag att bli tillfångatagen och dödas om några få timmar. Men sedan kommer jag att uppstå på tredje dagen med min kropp.” Men Jesus säger det inte så tydligt och klart. Det hade han gjort tidigare i sina förutsägelser. Men nu ger han dem bara en liknelse. Han säger att det skall bli som när en kvinna föder barn. Först har hon stor smärta, men sedan när barnet är fött en mycket stor glädje. För apostlarna blev detta säkert ytterligare en prövning. Deras smärta skulle bli väldigt stor. Jesus skulle tas ifrång dem. Så hamnade de alla i en verkligt svår prövning. När de gick ut i natten och vandrade till *Getsemane* måste det ha känts både hemskt och sorligt. De fick också uppleva hur Jesus själv vändades förskräckligt i örtagården

och svettades blod. Men de var så sorgsna att de bara somnade om och om igen. De förmådde inte ens vaka tillsammans med sin mästare.

Vi måste då förstå att Gud leder sina barn på detta underliga sätt. När vi har det svårt och känner oss oroliga och ensamma leder han oss ofta in i en ännu svårare prövning. Han tar liksom bort allt hopp ifrån oss. Vi känner det då som om Jesus för alltid är borta. Det kan vara sjukdom och nöd som drabbar oss själva eller våra närmaste. Det kan vara yttre hån och förakt för trons skull. Det kan vara ovänskap och besvärliga människor vi möter i arbetet eller församlingen. Ibland är det inre anfäktelser då vi har svårt att lita på ordet eller då vi känner oss helt okänsliga och torra och inte alls har någon lust att läsa Bibeln, bedja och gå i kyrkan. Eller kan det vara då vi har syndat och känner oss ovärdiga Guds nåd och kärlek.

Då skall vi komma ihåg att Gud lägger på oss dessa prövningar i sin stora kärlek. Han vill ta ifrån oss all förtröstan på våra egna gärningar och vår egen förmåga. Han vill visa oss att han måste lära oss att bedja genom nöd och prövningar av olika slag.

Så var det också av idel kärlek som Jesus led och dog för oss. Han älskade hela sin mänsklighet så innerligt att han gav sitt liv som lösen för alla våra synder. Han bar våra synder upp på korsets trä. Han ustod Guds vrede och förbannelse så att vi skulle bli frikända i domen. Så prövades Kristus av Fadern genom detta djupa lidande för vår skull. Då såg det för lärjungarna ut som om Kristus för alltid vore borta. De fick ju själva se hur han togs till fånga, pinades svårt under Pontius Pilatus och sedan korsfästes. Hur skulle de i detta djupa lidande kunna tro att han verkligen skulle uppstå igen?

Så har vi också i prövningens stund mycket svårt för att tro att allt skall bli bra igen. Vi tror inte att vi skall klara av våra prövningar och känner det som om allt vore förlorat.

3. Jesus tröstar oss genom evangelium

När det är som svårast skall vi tänka på Jesu ord:

”Ni kommer att sörja, men er sorg ska vändas i glädje. När en kvinna ska föda har hon det svårt, för hennes stund har kommit. Men när hon har fött barnet, minns hon inte längre smärtan i sin glädje över att en människa är född till världen. Nu har ni också det svårt, men jag ska se er igen. Då ska era hjärtan glädjas, och ingen ska ta er glädje ifrån er (v. 20-22).

I den svåra stunden talar Jesus om att glädjen skall komma tillbaka. Kvinnan som har svåra födelsesmärtor glömmer dessa när barnet har kommit till världen. Apostlarnas djupa sorg när Jesus korsfästes vändes till jublande glädje när han visade sig som uppstånden och de åter fick lyssna till honom när han kom till dem genom de stängda dörrarna och förkunnade sin frid. Detta är också ett löfte till varje kristen i prövningens stund. Paulus skriver:

”Ingen annan frestelse (prövning) har drabbat er än vad människor får möta. Och Gud är trofast, han ska inte tillåta att ni frestas över er förmåga. Samtidigt med frestelsen kommer han också att ge en utväg, så att ni kan härda ut.” (1 Kor. 10:13)

När Gud har provat oss och låtit oss uppleva svårigheter och anfäktelser av olika slag hör han också alltid våra böner. Han ger oss först och främst tröst genom sitt evangelium. Han förkunnar för oss att Kristus är uppstånden och att detta innebär att alla våra synder är förlåtna. Vi har frid med Gud, en frid som övergår allt förstånd. Ingen kan ta denna frid ifrån oss. Paulus skriver:

Vem kan anklaga Guds utvalda? Gud är den som frikänner. Vem är det som fördömer? Kristus Jesus är den som har dött, ja, än mer, den som blivit uppväckt och som sitter på Guds högra sida och väddar för oss. Vem kan skilja oss från Kristi kärlek? Nöd eller ångest, förföljelse eller svält, nakenhet, fara eller svärd? Det står ju skrivet: För din skull dödas vi dagen lång, vi räknas som slaktfår. Men i allt detta vinner vi en överväldigande seger genom honom som har älskat oss. För jag är viss om att varken död

eller liv, varken änglar eller furstar, varken något som nu är eller något som ska komma, varken makter, höjd eller djup eller något annat skapat ska kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre (Rom. 8:33-39).

Men utöver sin kärlek och förlåtelse ger Gud oss också kraft att gå vidare och möta alla svårigheter och prövningar på ett nytt sätt. Han ger oss seger i andens kamp mot köttet och han hjälper oss att på nytt finna glädje och tröst i ordet. Vi får också hjälp att bära lidande, förakt och motstånd för trons skull. Så är Gud med de sina också i helgelsens dagliga kamp då vi får leva i vårt dop och bruka både ordet och sakramenten till evig salighet. Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*